

“Verbod op Roundup is goede zaak”

In september stemde de Tweede Kamer in met een motie van GroenLinks-kamerlid Grashoff om het bestrijdingsmiddel Roundup te verbieden voor niet-commerciele doeleinden. Staatssecretaris Atsma liet weten de motie op termijn te zullen uitvoeren, al zullen er enkele uitzonderingen komen. Is het een goede zaak als het verbod op het gebruik van glyfosaat, de giftige stof in Roundup, in het natuurbeheer gaat gelden?

— Wim van Wijk (journalist)

Albert Schimmelpenninck, rentmeester landgoed Twickel

“Zonder Roundup staan we met lege handen”

> “WE HEBBEN TOCH LIEVER gabel in onze natte heidevelden dan Amerikaanse vogelkers of Japanse duizendknoop. En ook met het oog op de houtopbrengst zien we liever geen aaneengesloten bos van prunus. Die boomsoort levert nu eenmaal geen mooi zaaghout. We zijn dan ook al zeker tien jaar in de weer om deze en andere invasieve exoten te bestrijden. Jaarlijks geven we aan de bestrijding van prunus alleen al ruwweg 20.000 euro uit. En daarbij maken we dankbaar gebruik van Roundup. Iets anders is er niet en dus zouden we met lege handen staan als er ook voor het gebruik in bos en natuurgebieden een verbod zou komen. Ik ben er dus voorstander van dat we het mogen blijven gebruiken. Wel vind ik het terecht dat het gebruik van dergelijke middelen beperkt wordt tot professioneel gebruik en dat alleen gecertificeerde personen of bedrijven ermee mogen werken.

Ik zou ook geen alternatief weten, prunus heeft hier blijkbaar geen natuurlijke vijanden die zijn opmars binnen de perken kunnen houden. Misschien dat de bosbouwers in Wageningen daar eens onderzoek naar zouden kunnen doen. Maar zolang er niets anders is, hoop ik dat we Roundup mogen blijven gebruiken. Temeer daar ons nooit iets van schadelijke bijwerkingen is gebleken. Onze methode begint overigens effect te sorteren. We werken vanuit de kern naar buiten en die kern is inmiddels zo goed als vrij van exoten. Dat is nu een kwestie van bijhouden.”<

Bart Nyssen, boscoloog bij Bosgroep Zuid-Nederland

“Moeten we Amerikaanse vogelkers wel bestrijden?”

> “HELEMAAL EENS met de stelling. Als je nagaat wat de effecten van glyfosaat kunnen zijn, vind ik dat je alleen al uit het oogpunt van het voorzorgbeginsel zo min mogelijk Roundup moet gebruiken. Je treft nu eenmaal niet alleen de planten waartegen je het gebruikt. Bepaalde paddenstoelen en bodemdierpjes zijn er gevoelig voor en leggen het loodje, en daarmee verdwijnt ondergronds belangrijk leven uit het ecosysteem. Heb je het daarenboven over natuur in natte omstandigheden, dan tref je ook de watergebonden organismes. Vissen en amfibieën krijgen te maken met genetische afwijkingen, aantasting van het immuunsysteem en sterfte. En of dat al niet genoeg reden is om voorzichtig te zijn met Roundup, is er ook onderzoek dat aantoonde dat glyfosaat de enzymwerking van zoogdieren aantast. Zo zou de lever van ratten geen gifstoffen meer neutraliseren.

Dit alles wil niet zeggen dat wij als Bosgroep Zuid-Nederland helemaal geen Roundup meer toepassen. Maar we gebruiken het wel minimaal en alleen om stobben te behandelen. Als wij zien dat een aannemer het middel op bladeren spuit, treden wij streng op. Verder wijzen we eigenaren van bossen erop dat we af moeten van het idee dat de Amerikaanse vogelkers een probleemboom is. Dat het beter is om het bos de kans te geven zich door te ontwikkelen. Als je hazelaar, beuk en linde aanplant, gaan die zich geleidelijk uitzaaien en zal de vogelkers een stapje terug doen. Dat vraagt geduld, maar het is duurzamer dan hem te bestrijden. Dit gezegd hebbende toch een kanttekening. Een verbod op Roundup in landbouw en de stedelijke omgeving heeft meer effect, daar wordt veel meer gebruikt.”<

Govert Bos, beheerder van landgoed Scherpenzeel

“Als je het maar met verstand gebruikt”

> “OP DEZE MANIER GEFORMULEERD vind ik de stelling te strak. Er zijn meer zaken die meespelen in de keuze wel of geen Roundup te gebruiken. Zoals: wat is nu precies een natuurgebied? In een gemiddeld bos heb ik er niets op tegen dat je Roundup gebruikt, terwijl je het in een duingebied waar drinkwater wordt gewonnen, weer niet zou moeten doen.

Verder vind ik belangrijk hoe je het gebruikt. Je moet met andere woorden praktisch blijven en altijd met verstand te werk gaan. Dus geen bomen of grote struiken bespuiten. In zulke gevallen moet je een boom eerst ringen of afzagen en dan de stomp met een kwast insmeren. Pas als er veel prunus bij elkaar staat, kun je voor de spuit kiezen, maar dan ook wel eerst de struiken terugbrengen tot een hoogte van 20 centimeter.

Tot slot zou ik al die tegenstanders van Roundup de vraag willen voorleggen waarom ze zich alleen op dit middel focussen. Staan ze wel eens stil bij wat het gebruik van machines, auto's en motorzagen in een bos voor schade kan aanrichten? Er wordt nog wel eens benzine gemorst bij het vullen van de motorzagen. En wat is het effect van remvloeistof die uit een lekkende remleiding de bodem intrekt?” <

Sarah Driessens, manager Benelux-registraties Monsanto

“Argumenten tegen glyfosaat zijn weerlegd”

> “WAAROM DENKT U dat Roundup is toegestaan in Nederland? Omdat het Ctbg (het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden – red.) het gewasbeschermingsmiddel heeft goedgekeurd. Eigenlijk is de motie-Grashoff op ongegronde argumenten gebaseerd, want de rapporten van Greenpeace waaruit voor argumenten is geput, zijn in eerste instantie weerlegd door de Europese Commissie. Greenpeace stelt bijvoorbeeld dat er misvormingen optreden als je dierembryo's inspuut met glyfosaat, maar deze wijze van glyfosaatgebruik reflecteert natuurlijk niet de praktijk. Bovendien hebben ze slechts in-vitro-onderzoek laten doen, ofwel reageerbuisonderzoek op cellen, geen in-vivo-onderzoek, dus niet op levende wezens. Het is algemeen geaccepteerd in de wetenschap dat in-vitro-studies worden overruled door in-vivo-studies indien deze beschikbaar zijn. Het Ctgb beschikt over deze laatste studies.

Ik zou bovendien zeggen: laten we eerst de herevaluatie van glyfosaatop EU niveau afwachten voor we een verbod instellen. Dit jaar start deze evaluatie. Aan de hand van alle rapporten die er de afgelopen jaren zijn verschenen, bepaalt de EU opnieuw haar standpunt over al dan niet toelating.

Los hiervan hoor je tegenstanders zeggen dat glyfosaat een probleem is voor de bereiding van drinkwater. Maar dat is betrekkelijk. Ten eerste vertonen de concentraties in het oppervlaktewater sinds 2004 een daling. Vervolgens is glyfosaat eenvoudig uit oppervlaktewater te zuiveren. Ten slotte heeft het weinig zin dat Nederland overgaat tot een verbod op het gebruik, omdat de concentraties in bijvoorbeeld de Maas gedeeltelijk te herleiden zijn tot lozingen in België.

En voor wat het gebruik in bossen en natuurgebieden betreft, zou ik zeggen: ook al is spuiten niet gevaarlijk, het is altijd beter drift te voorkomen. Dus adviseer ik stronken in te smeren.” <

Rik Grashoff, lid van de Tweede Kamer voor GroenLinks

“Verbod ook voor bosbeheerders”

> “IK KEN DE BEZWAREN die terreinbeheerders hebben tegen een verbod op het bestrijden van prunus met Roundup en ik heb er ook begrip voor, gezien de extra moeite en kosten die andere methoden van bestrijding met zich meebrengen. Temeer nu de regering buitenproportioneel bezuinigt op natuur. Toch zou het me tegenvallen als natuurbeschermers en terreinbeheerders het standpunt innemen dat het hemd nader is dan de rok. Oftewel dat ze vinden dat andere vormen van bestrijding van exoten zoveel duurder of arbeidsintensiever zijn dat ze wel moeten grijpen naar gif. Zeker in die kringen moet men toch oog hebben voor de nadelige effecten van Roundup. Het middel vervuult het grondwater, waar de Vewin (de Vereniging van waterbedrijven in Nederland – red) keer op keer op wijst en ons parlementariërs vraagt maatregelen te nemen.

Deskundigen beschouwen alle zogenaamde gewasbeschermingsmiddelen samen met de uitstoot van stikstof als de twee grootste bedreigingen voor het milieu in ons land. Ik had dan ook graag gezien dat het verbod op Roundup ook voor de landbouw zou gelden, maar daar is in de Kamer geen meerderheid voor te vinden. Overigens, als mijn motie in zijn geheel wordt overgenomen, geldt het verbod ook voor gebruik in de natuur. Natuurbeheer valt immers onder niet-commercieel gebruik.” <

Wilt u een stelling aandragen? Mail naar: redactie@vakbladnbl.nl
